

DOCUMENT D'ANÀLISI DE CASOS



Desembre 2022

#TAMBEESTRAFIC

Comentario [NSD1]: Ho mantinc sense accents perquè he vist que ho feu així al web d'Adoratrius, però normativament hauria de ser #TambéEsTrafic

#TambeEsTrafic visibilitza les formes de tràfic de dones que romanen ocultes al nostre

país. Entre elles, el tràfic amb fins d'exploració en l'ocupació de la llar, el tràfic per a criminalitat forçada, i per a matrimonis forçats.

CRÈDITS

Publicat per [Proyecto Esperanza Adoratrices](#) i [SICAR cat](#) en el marc del projecte Speak Out II.

Tots els drets reservats. El contingut d'aquesta publicació es pot utilitzar i copiar lliurement per a fins educatius i altres fins no comercials, sempre que aquesta reproducció estigui acompanyada per un reconeixement de Proyecto Esperanza Adoratrices i SICAR cat com a font. Citar com: Document d'anàlisi i recomanacions #TambeEsTrafic elaborat per Proyecto Esperanza Adoratrices i SICAR cat, desembre de 2022.

Informa't: www.proyectoesperanza.org i www.sicar.cat



Comentario [NSD2]: Ho mantinc en castellà tal com feu al web d'Adoratrius.

Comentario [NSD3]: Ho unifico tot així perquè hi havia incoherència en les majúscules de cat. Entenc que ha de ser així: SICAR cat.

ÍNDEX

1.- INTRODUCCIÓ

2.- DESCRIPCIÓ DE CASOS

- TRÀFIC AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ LABORAL (TREBALLS O SERVEIS FORÇATS) EN L'OCUPACIÓ DE LA LLAR.
- TRÀFIC AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ PER A LA CELEBRACIÓ DE MATRIMONIS FORÇATS.
- TRÀFIC AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL PER A LA PORNOGRAFIA.
- TRÀFIC AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ PER A LA COMISSIÓ D'ACTIVITATS DELICTIVES.

1. INTRODUCCIÓ

Entre el 2019 i el 2021, des de Proyecto Esperanza i SICAR cat (delegacions de Madrid i Catalunya respectivament de l'Obra Social d'Adoratius, especialitzades en el suport integral a dones víctimes de tràfic d'éssers humans) duem a terme un projecte anomenat Speak Out #TambeEsTrafic, que pretenia visibilitzar les finalitats d'explotació del tràfic altament feminitzades o de fort impacte per a les seves víctimes, però que romanen ocultes, tot això amb l'objectiu final de garantir la protecció de totes les víctimes de tràfic i el seu accés a drets.

L'anàlisi subjacent del projecte apuntava a com el focus exclusiu en el tràfic amb finalitat d'explotació sexual en els plans, ordenaments, polítiques públiques i recursos, i també el desconeixement i la manca de comprensió del tràfic amb altres finalitats d'explotació entre actors clau, suposa, de fet, la invisibilització de les víctimes d'altres finalitats de tràfic, i obstaculitza el seu accés als drets que tenen reconeguts en els instruments internacionals i que són claus per a la seva recuperació integral.

Així, el 2021 vam publicar un document d'anàlisi de casos de tràfic amb finalitats d'explotació menys conegudes i visibilitzades (tràfic amb finalitat d'explotació laboral, treballs o serveis forçats, en l'ocupació de la llar, tràfic amb finalitat d'explotació per celebrar matrimonis forçats i tràfic amb finalitat d'explotació per realitzar activitats delictives) juntament amb una llista d'indicadors per a cadascuna d'aquestes finalitats, i una exposició teòrica per contextualitzar l'anàlisi.

En els darrers mesos s'han produït, en el nostre context, avenços positius que suposen la inclusió de totes les finalitats del tràfic recollides en l'ordenament jurídic espanyol en algunes de les polítiques públiques recents: així, el 2021 es va aprovar el Pla estratègic nacional contra el tràfic i l'explotació d'éssers humans, PENTRA (2021-2023), que assumeix un concepte integral de tràfic, per la qual cosa totes les mesures del pla es refereixen a totes les finalitats del tràfic d'éssers humans. Un altre desenvolupament important ha estat l'aprovació el desembre del 2021 del Pla d'acció nacional contra el treball forçós: relacions laborals obligatòries i altres activitats humanes forçades. Igualment, en el moment d'acabar aquest estudi de casos (desembre de 2022) s'acaba d'aprovar al Consell de Ministres l'avantprojecte de Llei orgànica integral contra el tràfic i l'explotació d'éssers humans, que abasta totes les finalitats del tràfic i la necessitat de detectar, assistir i protegir totes les víctimes. Aquesta ha estat una de les demandes clau de la societat civil a la darrera dècada, i esperem que suposi un avenç fonamental en l'abordatge integral del tràfic per a totes finalitats d'explotació.

Aquests avenços reforcen la necessitat de continuar visibilitzant, coneixent la realitat complexa i canviant del tràfic d'éssers humans i aprofundir-hi per poder respondre-hi adequadament. Això és especialment rellevant tenint en compte el context socioeconòmic mundial, en part derivat de la pandèmia de la COVID-19, però també degut a la situació de guerra a Ucraïna, a l'augment de conflictes bèl·lics a altres països del món, i també a la crisi econòmica i mediambiental que té lloc a escala global. Així, per exemple, el darrer informe de l'Oficina de Nacions Unides contra la Droga i el Delicte¹ assenyala un augment de la pobresa extrema per primera vegada en dècades, amb molts milions més de dones, homes i nens de tot el món sense escolaritzar, sense feina, sense suport social i sense perspectives de futur. Aquesta conjuntura genera situacions de precarietat i pobresa, manca d'accés a recursos bàsics i, en definitiva, grans patiments humans que són aprofitats per les persones dedicades al tràfic d'éssers humans. En aquest sentit, la Comissió Europea² apunta que, malgrat que l'explotació sexual continua sent la finalitat més freqüent del tràfic a la UE, s'està registrant un augment de casos de tràfic amb fins d'explotació laboral, i de tràfic amb fins de delinqüència forçada i mendicitat forçada. Si ens centrem en finalitats d'explotació altament feminitzades, el mateix informe fa referència a la relació que hi ha entre el tràfic amb fins de matrimoni forçat amb la migració (per la vulnerabilitat de les dones i les nenes migrants), i amb altres finalitats del tràfic (cosa que genera situacions de multiexplotació en què la finalitat de matrimoni forçat queda invisibilitzada i infradetectada).

Malauradament, la realitat ens demostra la diversitat i la complexitat a què fa referència l'informe esmentat. Des de Proyecto Esperanza i SICAR cat atenem i acompanyem dones víctimes de tràfic per a les finalitats d'explotació següents: explotació sexual, explotació laboral, comissió de delictes, servitud i matrimoni forçat.

És per això que, al llarg del 2022, i en el marc del projecte Speak Out II des de SICAR cat i Proyecto Esperanza hem continuat treballant en favor de la visibilització, comprensió i reconeixement de finalitats de tràfic menys conegudes. Aquest treball ha inclòs l'anàlisi de polítiques públiques, la incidència i la sensibilització, la impartició de formacions a actors clau i la investigació i sistematització d'experiències.

A continuació, s'inclou una anàlisi de set casos de tràfic,³ atesos des de SICAR cat i Proyecto Esperanza entre els anys 2020 i 2022, que pretenen continuar aprofundint en la comprensió de diferents finalitats de tràfic sobre la base de la realitat de l'experiència dels darrers anys a través de casos reals als quals hem donat resposta des de SICAR cat i Proyecto Esperanza. Creiem que el primer pas és visibilitzar i anomenar aquestes finalitats per entendre-les i conèixer-les i des d'aquí, canviar i transformar la realitat des d'un enfocament de drets humans, de gènere i interseccional.

¹ Global Report on Trafficking in Persons 2020

² Implementation of Directive 2011/36/EU: Migration and gender issues.

³ Per motius de seguretat i confidencialitat s'han canviat els noms de les dones ateses i se n'han alterat alguns detalls que no afecten la veracitat dels fets, per evitar-ne la identificació.

2. DESCRIPCIÓ DE CASOS

TRÀFIC AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ LABORAL (TREBALLS O SERVEIS FORÇATS) EN L'OCUPACIÓ DE LA LLAR

Cas 1 María Helena: tràfic amb finalitat d'explotació laboral (treballs o serveis forçats) al sector de neteja i ocupació de la llar a Espanya.

El cas de la María Helena és un cas de tràfic transnacional per a explotació laboral, captada al país d'origen, i explotada a través d'una empresa que oferia serveis de neteja (tant a domicilis com a grans superfícies) i cura de persones grans. En aquest cas, la María Helena és obligada a treballar sense descans, sense cobertura legal administrativa ni laboral, sota un ferri control per part dels seus explotadors.

Situació de vulnerabilitat

La María Helena és una dona nicaragüenca amb dos fills menors a càrrec que es troba en una situació de molta precarietat econòmica.

Captació, trasllat, recepció, allotjament

Davant d'aquesta situació, una coneguda li ofereix venir a Espanya a treballar a l'empresa del seu marit, dedicada a aconseguir feina en el sector de la neteja i cura de la llar a dones de la seva mateixa nacionalitat. A canvi, haurà de pagar 4.500 euros que, si escau, pot abonar mitjançant aval, compromentent casa seva a Nicaragua.

Un cop signat l'aval, la persona empresària que li ofereix feina s'encarrega de tramitar els bitllets d'avió d'anada i de tornada, així com la documentació i els mitjans necessaris per simular la seva entrada a Espanya com a turista. Així mateix, s'encarrega de donar-li instruccions sobre com actuar, en cas de ser interceptada per agents de fronteres de l'aeroport.

En aquestes circumstàncies, la María Helena viatja a Espanya, on l'esperen a l'arribar per portar-la directament a treballar aquell mateix dia una jornada de set hores. Un cop acabada la feina, és traslladada al domicili dels seus traficants.

Mitjans de sotmetiment i situació d'explotació

Al cap d'un temps, la María Helena és traslladada a un altre pis compartit amb més persones en la mateixa situació. Per aquest pis, on disposa de poc o nul espai privat, ha de pagar una quantitat desproporcionada en concepte d'allotjament i menjar, quantitat que és descomptada del sou directament, juntament amb altres despeses, com internet, la targeta SIM del telèfon al qual ha d'estar localitzable en tot moment, material de neteja i roba d'uniforme de treball (proporcionada pels seus traficants). A més, la María Helena ha de pagar els mitjans de transport que utilitza per desplaçar-se a llocs de treball (abonaments, o fins i tot taxis per arribar a temps).

Ha d'estar localitzable per part dels seus traficants en tot moment. Li truquen diàriament per telèfon per saber on és i per indicar-li on s'ha de desplaçar per anar a treballar. La seva jornada laboral és de vuit a

dotze hores diàries, en diferents domicilis, de dilluns a diumenge, i alguns d'aquests domicilis són «fixos», hi treballa diàriament. L'horari laboral no inclou el temps invertit en els desplaçaments.

A causa de les condicions en què es veu forçada a treballar el seu estat de salut es deteriora, i arriba a necessitar atenció mèdica en alguna ocasió, atenció a la qual no pot accedir per la seva situació administrativa irregular.

Fugida/sortida de la situació de tràfic

Al cap d'un any, davant del deteriorament físic i psíquic en què es troba, i després d'haver abonat aproximadament 2.000 euros dels 4.500 de deute contret, la María Helena decideix posar fi a la situació d'exploació i denunciar els fets.

Cas 2 Indira: tràfic amb finalitat d'exploació laboral (treballs o serveis forçats) en l'ocupació de la llar en règim de servitud a Espanya.

El cas de la Indira és un cas de tràfic transnacional per a exploació laboral o imposició de treball forçat en l'ocupació de la llar per part de la família del seu marit.

La Indira és captada al seu país d'origen mitjançant matrimoni pactat o concertat i traslladada a Espanya amb visat de turista. Un cop a Espanya, el seu marit l'abandona i és obligada a treballar forçosament per a la família d'ell en règim de servitud, sota amenaces, coaccions, agressions i humiliacions.

Situació de vulnerabilitat

La Indira té vint-i-quatre anys, treballa i viu amb la família d'origen a l'Índia. Rep una proposta de matrimoni sobre la qual no té cap poder de decisió ja que és la seva família la que ha de decidir sobre això.

Captació, trasllat, recepció, allotjament

Una família coneguda que viu a Espanya es posa en contacte amb la família de la Indira per proposar-li matrimoni. Tot i que en un primer moment el pare de la Indira desconfia d'aquesta proposta, finalment hi accedeix i se celebra el matrimoni concertat a l'Índia.

Després del casament, la Indira i el seu marit conviuen durant 10 dies amb la família d'ell. Després tota la família torna a Espanya sense ella, que primer ha de tramitar la documentació necessària per al reagrupament. Aquest tràmit triga aproximadament dos mesos i el fa un familiar del marit mitjançant una agència que tramita visats de turista per a Itàlia. El passaport i el bitllet d'avió de la Indira queden, doncs, en mans dels familiars del seu marit, que organitzen el viatge i compren el bitllet. Són ells també els encarregats d'acompanyar-la a l'aeroport, i només aleshores li donen el passaport i el bitllet d'avió.

Finalment, la Indira viatja sola fins a Itàlia, on la família de la seva cunyada la recull i l'allotja durant dos dies, després dels quals viatja a Espanya. Un cop a Espanya, el cosí del seu marit la recull i la trasllada a casa fins que la seva cunyada i el seu sogre la recullen.

La Indira és portada a casa de la seva cunyada, on es queda una nit tancada amb clau i sense poder sortir de l'habitació. L'endemà és traslladada a la casa dels sogres, on l'informen que el seu marit ja tenia una dona. A la Indira li retiren la documentació i la porten a empadronar-se a casa seva, per si hagués d'anar al metge en cas d'urgència.

Mitjans de sotmetiment i situació d'explotació

Els sogres li expliquen que la finalitat del seu matrimoni era venir a Espanya per netejar i treballar per a ells al marge absolut de la seva voluntat, amenaçant-la de mort en cas que expliqui alguna cosa.

A partir d'aquest moment, la Indira comença a ser explotada en l'àmbit de la llar, i és forçada a treballar tot el dia, des de les 5 del matí, a casa dels seus sogres i de les seves cunyades. Les tasques inclouen la cura dels fills de les cunyades, la neteja de les cases, la preparació dels àpats per a tota la família, i fins i tot la forcen a netejar els peus dels seus familiars. No rep mai cap remuneració per aquesta feina, i només li permeten menjar una vegada al dia, sempre en un lloc separat i un cop ja ha acabat la resta de la família.

La Indira no té les claus de casa i, quan els seus sogres surten, la tanquen, tancant la porta amb clau per fora perquè no pugui sortir, retenint-la il·legalment dins del domicili. També li retiren el mòbil i és constantment coaccionada. Només li permeten fer-lo servir en presència seva i per trucar als seus pares, i aquestes converses són vigilades.

Durant els mesos que està en aquesta casa, la porten quatre o cinc vegades a un hort a fer treballs forçats. En aquest temps, tant les seves cunyades, com els seus sogres la maltracten, humiliant-la i insultant-la constantment, i fins i tot arriben a empènyer-la diverses vegades.

Per tenir-la controlada durant la nit i que no surti, la Indira no disposa de dormitori propi: ha de dormir amb la sogra en un matalàs a terra. Així mateix, només li permeten netejar-se cada dos dies amb una galleda, i li donen l'aigua justa. Tampoc li permeten compartir amb ells cap moment d'oci, ja que "se l'havia portat per treballar i res més", i la insulten constantment davant de qualsevol error que cometi.

Fugida/sortida de la situació de tràfic

Després de sis mesos en aquesta situació, la Indira es troba esgotada físicament i mentalment, i, desesperada, aprofita un dia que els seus sogres es deixen el telèfon per trucar als seus pares i explicar-los tot el que passa. Quan tornen a casa i se n'assabenten, els sogres la fan fora i l'amenaquen que trucaran a la policia i l'arrestaran si no se'n va.

En aquestes circumstàncies, la Indira recull les seves coses i se'n va de la casa, i queda en situació de carrer. Després d'haver estat tancada durant mesos té un desconeixement total del lloc on es troba, i tampoc sap l'idioma.

Per sort, una família de la seva mateixa nacionalitat l'acull durant uns mesos, fins que finalment és derivada a una entitat especialitzada.

Cas 3 Therese: tràfic internacional amb destinació a Espanya per a explotació laboral en l'ocupació de la llar

Situació al lloc d'origen

La Therese vivia al seu país, Haití, amb els seus pares i els seus germans. Els seus pares no tenien feina i ella era la responsable de la manutenció de tota la família. Treballava en una escola com a professora i feia classes particulars per guanyar una mica més de diners, però els seus ingressos eren molt baixos i no podien cobrir les necessitats familiars.

Captació i trasllat a Espanya

Una companya de feina, que sap que la família de la Therese es troba en una situació econòmica molt complicada, li ofereix feina a Espanya com a treballadora de la llar interna a casa d'una cosina seva fent totes les tasques de la casa (netejar, cuinar, rentar i planjar) a més de tenir cura del seu fill petit.

La Therese parla directament amb l'ocupadora, i aquesta es compromet a pagar-li 920 €/mes per treballar a jornada completa (40 hores setmanals) i li envia el contracte de treball per correu electrònic. L'ocupadora es fa càrrec de les despeses d'avió i totes les gestions per al viatge a Espanya de la Therese.

Situació a Espanya

Al cap de dos dies de la seva arribada a Espanya, l'ocupadora l'informa que el seu salari no serà de 920 €, sinó de 480 €/mes, i que l'horari no serà de 40 hores setmanals, sinó que ha d'estar disponible tot el dia sense possibilitat de fer pauses ni sortir de casa.

La Therese és obligada a treballar de dilluns a diumenge i a estar disponible a tota hora. S'ha d'ocupar del nen dia i nit. La seva ocupadora, de vegades, la maltracta verbalment.

La Therese aguanta amb l'expectativa que la situació millori i perquè el seu permís de residència i treball està limitat a la seva ocupadora, de manera que si se'n deslliga quedaria en situació irregular. No gosa demanar ajuda perquè la seva ocupadora està molt ben relacionada amb persones influents del seu país i té por de possibles represàlies.

Sortida de la situació

Després de més d'un any vivint aquesta situació de tràfic per a explotació laboral, la Therese s'atreveix a explicar la seva situació i a demanar ajuda a una dona amb qui coincideix a l'església, l'única sortida que li permet fer la seva ocupadora a la setmana. Aquesta dona explica la situació al rector, que avisa a Proyecto Esperanza de la situació de la Therese.

Després de l'avís del rector, tenim una trobada amb la Therese a l'església, i l'informem dels seus drets i opcions. La Therese accedeix a rebre suport integral.

TRÀFIC AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ PER A LA CELEBRACIÓ DE MATRIMONIS FORÇATS

Cas 4 Kamara: tràfic amb finalitat de matrimoni forçat transnacional a Itàlia amb Espanya com a país de refugi.

El cas de la Kamara és un cas de tràfic transnacional per a matrimoni forçat i servitud sexual en el marc de la relació matrimonial, captada a Sierra Leone, explotada a Itàlia i finalment detectada a Espanya.

La Kamara només té disset anys quan contrau matrimoni amb un home més gran que ella i és obligada a mantenir relacions sexuals i agredida físicament. Després de fugir d'aquesta situació és rebutjada per la família d'origen sota amenaça de mort en cas de tornar al seu país.

Situació de vulnerabilitat

La Kamara té 17 anys, viu amb els pares i tretze germans i ha de deixar els estudis per ajudar a casa amb els germans petits i amb alguna feina de venda de fruita.

Captació, trasllat, recepció, allotjament

A causa dels problemes econòmics que té la família, una veïna proposa a la seva mare casar-la amb un home de Mali que resideix a Itàlia des de fa molts anys. A canvi, li prometen un pagament de 100.000.000 de leones (aproximadament uns 7.038 euros).

Sota xantatges i coaccions, la Kamara se sotmet a contraure matrimoni perquè sent que ha d'ajudar la família econòmicament i invertir en un futur millor per als seus germans més petits.

Contreu matrimoni al seu poble natal sense la presència del futur marit. Un cop casats, el seu pare i ella es traslladen a casa d'un familiar a Costa d'Ivori, on romanen cinc mesos en espera del visat de reagrupament familiar per anar a Itàlia. Durant la seva estada a Costa d'Ivori, el seu pare es torna molt agressiu. Li prohibeix circular sola per la via pública, li restringeix les trucades i intenta que no tingui cap contacte amb les seves amistats o el seu entorn; també supervisa la roba que es posa. A més, insisteix que ha de ser submisa i fer cas del que digui el marit.

Finalment, quan aconseguix el visat corresponent, la Kamara viatja fins a Itàlia on després d'hores d'espera a l'aeroport, el seu marit (un home que no s'assembla gens a les fotografies que li havien ensenyat) la recull i la trasllada al domicili: un pis lúgubre, brut, sense llum i amb habitacions tancades amb cadenat. Res a veure amb les fotos que també li havien ensenyat.

Mitjans de sotmetiment i situació d'explotació

Des del primer moment, el seu marit manté una actitud molt agressiva cap a ella. Aquella mateixa nit, la força a mantenir relacions sexuals en contra de la seva voluntat, li treu el telèfon mòbil i li demana que li doni el passaport. Quan ella s'hi nega, ell s'enfurisma i l'agredeix físicament mentre ella plora i crida demanant ajuda.

Fugida/sortida de la situació de tràfic

A causa dels crits, un veí o veïna truca a la policia, que es presenta al domicili i, malgrat els esforços del marit per ocultar-la, tancant-la amb clau, aconsegueix demanar ajuda i sortir del domicili escortada fins a l'estació de tren més propera.

Durant el camí a l'estació contacta amb la seva família però, en comptes de trobar-hi suport, rep una reprimenda i la volen obligar a tornar amb el seu marit.

Després de diversos dies a l'estació de tren pidolant, la Kamara viatja a França on, inicialment, havia de ser allotjada per una tia seva. Però un cop a França, la seva tia es nega a acollir-la. A més, és rebutjada per la família sota amenaça de mort en cas de tornar a Sierra Leone. Davant d'aquesta situació, la Kamara es veu obligada a pidolar de nou fins a aconseguir prou diners per viatjar a Espanya. Està uns dies dormint al carrer i demanant almoïna a l'estació d'autobusos fins que rep ajuda d'una persona que l'acompanya a un alberg, des del qual contacten amb una entitat especialitzada.

Cas 5 Shadi: tràfic internacional des d'Espanya per a matrimoni forçat.

Situació al lloc d'origen

La Shadi vivia a l'Iran, on feia estudis universitaris. El seu pare maltractava físicament la seva mare, la Shadi i els seus germans. En contra de l'opinió de la seva mare, el seu pare va voler obligar-la a contraure matrimoni amb un home més gran que ella, que la Shadi no coneixia i ella s'hi va negar.

Fugida del matrimoni forçat en origen i situació de tràfic per a matrimoni forçat a Espanya

Amb el suport de la seva mare, i d'amagat del seu pare, la Shadi fugí de l'Iran per evitar el matrimoni forçat i aconsegueix viatjar a Espanya amb avió amb un visat d'estudis. En arribar es matricula en una universitat.

Al cap d'uns mesos, és localitzada per uns homes iranians enviats pel seu pare, que la pressionen i volen obligar-la a tornar a l'Iran per complir la voluntat del seu pare de casar-se amb l'home que ell ha designat. La Shadi s'hi nega i es canvia de domicili però, al cap d'unes setmanes, tornen a localitzar-la i l'amenacen de mort per haver deshonrat la família. Davant les amenaces i la pressió a què és sotmesa per traslladar-se a l'Iran i sotmetre's al matrimoni forçat, fugí a Alemanya per escapar-se d'aquests homes i per evitar que la tornin a localitzar.

La Shadi intenta refer la seva vida a Alemanya i tirar endavant. Rep suport d'una entitat especialitzada en el suport a dones víctimes de violència, ja que està molt traumatitzada pel maltractament que ha patit per part del seu pare. Aprèn alemany i treballa fent classes d'anglès. A Alemanya sol·licita asil i, després de mesos de tramitació de la seva sol·licitud, les autoritats alemanyes la rebutgen i apliquen el conveni de Dublín per retornar-la a Espanya, que va ser el país d'entrada a territori Schengen, en contra del criteri de la metgessa i la psicòloga que atenen la Shadi.

Abans de la seva devolució a Espanya, la Shadi contacta amb Proyecto Esperanza per demanar ajuda, ja que té una gran por que si torna a Espanya la puguin tornar a localitzar persones de confiança del seu pare. A més, està molt afectada per haver d'interrompre el procés de recuperació i inserció social a Alemanya. Des de Proyecto Esperanza se li informa dels seus drets i, quan arriba a Espanya, se li ofereix suport integral.

TRÀFIC AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ SEXUAL PER A LA PORNOGRAFIA

Cas 6 Dulce: tràfic transnacional per a explotació sexual en la pornografia a Espanya.

El cas de la Dulce és un cas de tràfic transnacional per a l'explotació sexual per a la pornografia.

Després d'intentar millorar la seva situació de pobresa al país d'origen, la Dulce viatja a França, i posteriorment a Espanya, davant la promesa d'una feina com a model de llenceria. En arribar a Espanya, però, és obligada, sota amenaces i coaccions, a gravar sessions pornogràfiques casolanes amb el seu traficant.

Situació de vulnerabilitat

La Dulce és una dona colombiana de vint-i-sis anys, amb un fill menor a càrrec i víctima de violència en l'àmbit de la parella, amb alta precarietat econòmica.

Captació, trasllat, recepció, allotjament

Per sortir de la situació de pobresa i violència, viatja a França, on intenta establir-se. Tot i això, després d'un temps sense trobar feina i per la dificultat idiomàtica, es posa en contacte amb una compatriota que resideix a Espanya i li demana ajuda.

L'amiga li dona el contacte d'un home de la mateixa nacionalitat que li ofereix feina com a model de llenceria. Per aconseguir la feina, i amb l'excusa de veure si compleix requisits per a la feina, li demana unes fotos de cos sencer. Després d'enviar les fotos, l'home li ofereix la feina.

La Dulce es desplaça fins a Espanya, tal com li indiquen. Un cop a la destinació, la recullen a l'estació i la porten a un pis turístic compartit amb altres persones que estan de pas per la ciutat. Allà la rep l'home al qual va enviar les fotografies, que li dona 100 euros i tanquen el pacte donant-se la mà.

Posteriorment, l'home li fa noves fotos i quan acaben la sessió fotogràfica, la Dulce surt al carrer per fer un enviament de diners a la família a Colòmbia, i es deixa els 100 euros al pis.

Mitjans de sotmetiment i situació d'explotació

Quan torna, no troba els 100 euros que havia deixat, i comença a rebre amenaces i coaccions per part de l'home amb qui havia pactat la feina com a model, que li retira el passaport i l'obliga a gravar sessions pornogràfiques, sota l'amenaça que, en cas de no accedir-hi, enviarà les fotos a la seva família i la denunciarà a les autoritats per estar en situació irregular a Espanya.

Davant l'absència d'alternatives, la Dulce es veu obligada a exercir la pornografia al pis on habiten, compartit amb el seu traficant, sense tenir una habitació pròpia, ni claus de la casa, ni accés a menjar i sense, pràcticament, poder sortir al carrer.

Fugida de la situació de tràfic

Arran d'una agressió sexual per part del seu traficant (a més de les agressions exercides durant les

sessions de pornografia), la dona fuig del pis i es dirigeix a una entitat social propera que li indica que torni l'endemà. Aleshores aprofita per tornar al pis i fer una foto del seu traficant. L'endemà, torna a l'oficina de l'entitat social que activarà el circuit de derivació pertinent per a la seva assistència especialitzada.

TRÀFIC AMB FINALITAT D'EXPLOTACIÓ PER A LA COMISSIÓ D'ACTIVITATS DELICTIVES

Cas 7 Vanesa: tràfic intern per a la comissió d'activitats delictives a Espanya.

Situació de vulnerabilitat al seu país d'origen

La Vanesa vivia a Veneçuela, a casa de la seva mare amb el seu germà petit. Des que era adolescent ajudava a mantenir econòmicament la seva família, compatibilitzant els estudis amb feina a temps parcial. Va començar a estudiar a la universitat, però ho va haver de deixar perquè la situació econòmica i social del país es va tornar insostenible i no podia afrontar els costos de la matrícula.

Procés migratori

Per la situació de crisi política i econòmica a Veneçuela i l'augment de les dificultats per aconseguir una feina, la Vanesa decideix anar a viure a Colòmbia per intentar-s'hi guanyar la vida. Treballa com a cambrera i estalvia prou diners per poder-se comprar un bitllet d'avió amb destinació a Espanya, on espera tenir més bones oportunitats laborals i més ingressos per poder ajudar la seva família.

Arribada a Espanya i captació

La Vanesa arriba a Espanya amb alguns estalvis, però aviat es gasta tot el que tenia, i queda en una situació molt precària. En aquest context, coneix un noi que li ofereix feina com a teleoperadora en una suposada empresa de telefonia mòbil. Li ofereix una jornada de treball parcial, cobrant un salari base de 500 €/mes, més una comissió en funció de la seva productivitat. Li insisteixen que no cal tenir permís de residència i treball ja que l'empresa l'ajudarà a regularitzar la seva situació. La Vanesa accepta les condicions.

Situació d'explotació

L'oficina on treballa la Vanesa es troba al domicili on viu el seu cap. Hi ha dos torns, de matí i tarda, en cadascun dels quals hi treballen diverses persones, totes llatinoamericanes, sense documentació en regla i amb grans necessitats econòmiques.

La seva feina consisteix a trucar a una llista de clients i oferir-los un canvi de companyia telefònica amb ofertes molt beneficioses, i així obtenir determinades dades dels nous clients. Inicialment la Vanesa pensa que tot és normal però, a poc a poc, s'adona que hi ha alguna cosa estranya en tot el que l'envolta. Treballa durant tres mesos sense rebre cap salari, però aguanta amb l'expectativa que, finalment, li pagaran i l'ajudaran a regularitzar la situació. La Vanesa desconeix els seus drets i les lleis espanyoles, es troba en una situació de gran vulnerabilitat i no té una altra alternativa real que sotmetre's a allò que el cap li imposa, esperant poder cobrar.

Finalment, quan ella i les altres persones que, com ella, estan sent explotades reclamen els salaris que no els han pagat, el cap respon dient-los que no el poden denunciar perquè estan en situació irregular i que seran ells els que tindran problemes amb la policia.

Abandonament de la situació d'explotació

Quan la Vanesa perd l'esperança de rebre els salaris pendents acudeix a una entitat social per demanar ajuda d'alimentació mentre continua buscant feina. Des d'aquesta entitat social detecten possibles indicis d'explotació i/o tràfic i avisen una entitat especialitzada perquè valori el cas de la Vanesa i la possibilitat d'oferir-li ajuda.

Suport integral i col·laboració amb les autoritats

Després de la valoració del cas de la Vanesa, es confirma l'existència d'indicis de tràfic per a la comissió d'activitats delictives en benefici del traficant, en concret per cometre estafes. Se l'informa dels seus drets i se li ofereix suport

integral, inclosa orientació i assessoria legal sobre la possibilitat de ser identificada com a víctima i sobre la possibilitat d'interposar una denúncia pel delictes de tràfic que ha patit.